

Samen werken aan veiligheid

*'Hart voor leefbaarheid,
hard tegen onveiligheid'*

Uitvoeringsprogramma
Integrale Veiligheid 2026
Gemeente Rucphen

Gemeente
Rucphen

Samen werken aan veiligheid

Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2026 Gemeente Rucphen

"Hart voor leefbaarheid, hard tegen onveiligheid"

Het is goed wonen in de gemeente Rucphen, en een veilige leefomgeving is daarbij essentieel. Veiligheid is opgenomen als een van de speerpunten binnen het collegeprogramma 2022-2026 en is een van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners en bedrijven.

Dit uitvoeringsprogramma voor 2026 is opgesteld op basis van het collegewerkprogramma 2022-2026, het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026, de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, aanpak mensenhandel de Markiezaten (2022), Beleidsregel Bibob gemeente Rucphen (2024), de Veiligheidsmonitor 2023 en de Omgevingsvisie 2.0 (2025). Al deze stukken dragen bij aan onze lokale doelen, ambities en prioriteiten voor het jaar 2026. De vier centrale thema's van het IVP staan ook in dit uitvoeringsprogramma centraal: criminaliteit, zorg en veiligheid, veilige buurt, en risico's en omgeving.

Resultaten

In de afgelopen jaren hebben wij, samen met partners in het veiligheids- en sociaal/maatschappelijk veld, veel geïnvesteerd in het verbeteren van de veiligheid. Er zijn door de jaren heen

goede resultaten behaald. De criminaliteitscijfers van de politie zijn stabiel en verhoudingsgewijs laag en we zetten ons ook dit jaar verder in om de cijfers nog lager te krijgen.

Strategische aanpak 2026

Wij richten ons in dit plan zowel op preventie als op repressie. Het grootste gedeelte van de acties is preventief. Dit is van belang om te voorkomen dat we voornamelijk bezig zijn met het beteugelen van de korte termijn op casuïstiekniveau. Onze aanpak is waar mogelijk integraal/multidisciplinair, dus met de verschillende domeinen.

Samenwerking en Regie

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. De inzet is alleen effectief als alle betrokken partijen op een constructieve manier samenwerken. Veel partijen hebben hier invloed op, waaronder de gemeente, politie, het Openbaar Ministerie (OM), de Brandweer, ondernemers, maatschappelijke organisaties, en natuurlijk de inwoners zelf. De regie hierop is de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar we kunnen het niet alleen. We vragen van onze professionele partners en van onze inwoners om actief mee te werken aan het realiseren van een veilig en leefbaar Rucphen.

Introductie

De vier thema's uit het integraal Veiligheidsplan 2023-2026 staan centraal in het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2026. Alle acties zijn ingedeeld per thema. Bij alle acties is Team Veiligheid betrokken. Als afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling of Afdeling Bestuurd en Veiligheid wordt genoemd dan zijn er disciplines van die afdelingen betrokken.

- Criminaliteit
- Zorg en Veiligheid
- Veilige buurt
- Risico's en omgeving

Programmabegroting 2026

Alle actiepunten in dit plan zijn in lijn uit de Programmabegroting 2026. Er is dus, waar nodig, een budget voor de uitvoering van deze actiepunten. Daarnaast is het belangrijk te benadrukken dat communicatie een cruciale rol speelt in het succes van veel van de actiepunten. De inzet van communicatie is een doorlopende kracht in het uitvoeringsprogramma, die veel actiepunten ondersteunt. Het draagt bij

aan een veiligere en meer betrokken gemeenschap, en versterkt zowel de handhaving als de preventie van criminaliteit.

Fluide plan

Dit plan wordt voor 2026 vastgesteld. Het is goed om op te merken dat de praktijk in de veiligheidswereld vaak weerbarstiger is. Er kunnen zich situaties voordoen of er kunnen ontwikkelingen ontstaan die ervoor zorgen dat Team Veiligheid daarop moet inzetten. Op zo'n moment moet er opnieuw geprioriteerd worden en kan het zijn dat er geen uitvoering gegeven kan worden aan bepaalde actiepunten.

IVP 2027-2030

In 2026 moeten we ook aan de gang met het nieuwe IVP voor de periode 2027-2030. Dit stellen we, net als de vorige editie, in samenwerking met het District de Markiezaten op. Hiervoor beschrijven we een gezamenlijke visie op veiligheid, verschillende trends, doelen en maximaal acht thema's waar we die periode aan gaan werken. Daarnaast krijgt het plan specifiek voor de gemeente Rucphen lokale/gemeentelijke accenten. Dit plan wordt in 2026 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Criminaliteit

De gemeente Rucphen is niet primair verantwoordelijk voor het vangen van criminelen – die taak ligt bij de politie en het OM. Waar de gemeente wel een belangrijke rol speelt, is het aanpakken van de maatschappelijke gevolgen van (drugs)criminaliteit. Dit doen we onder andere door het toepassen van wetgeving zoals artikel 13b van de Opiumwet en de Wet Bibob, en door kwetsbare plekken aan te pakken waar criminaliteit aantrekkelijk wordt voor bepaalde groepen. We blijven zoeken naar een balans tussen directe, repressieve maatregelen – de "korte klap" – en oplossingen voor de lange termijn die duurzame effecten hebben.

Naast repressie investeren we ook sterk in preventie, met gerichte acties voor zowel inwoners als ondernemers. We geloven in de kracht van preventie om criminaliteit op de lange termijn te voorkomen.

Als maatschappelijke dienstverlener is een overheid in zijn algemeenheid kwetsbaar voor ongewenste invloeden. Het misbruik van diensten kan de democratische rechtsstaat ondermijnen, dus de versterking van onze bestuurlijke weerbaarheid is belangrijk. Zoals we in de programmabegroting noemen investeren we in het vergroten van de weerbaarheid van onze inwoners, ondernemers en medewerkers op het gebied van cybercrime.

Weerbare overheid

Georganiseerde criminaliteit ondermijnt steeds vaker de samenleving, en daarbij maken criminelen steeds vaker gebruik van legale structuren. Het versterken van onze weerbaarheid tegen deze invloeden is dan ook geen nieuwe ambitie, maar een doorlopende prioriteit. De afgelopen jaren hebben we al aanzienlijke stappen gezet op dit gebied.

De uitvoering van de Wet Bibob zoals vastgesteld in het Bibob-beleid gaat voortvarend in Rucphen. Zo is er van de aanvraag van vergunningen tot subsidies en aanbestedingen aandacht voor de Wet Bibob. In 2026 is het nodig om voor specifiek de aanbestedingen werkafspraken te maken om zorgfraude aan te pakken.

In 2022 hebben alle Brabantse gemeenten en de provincie gezamenlijk een norm voor de weerbare overheid vastgesteld, waaraan zij zich hebben gecommitteerd. Dit voorkomt het zogenaamde "waterbedeffect", waarbij criminaliteit zich simpelweg naar andere gebieden verplaatst. De norm bevat concrete acties die we de afgelopen jaren hebben geïmplementeerd, en waar we ook in de toekomst op blijven inzetten om onze weerbaarheid verder te versterken. Dit onderwerp vraagt om een voortdurende alertheid en meebewegen met relevante ontwikkelingen.

ACTIES WEERBARE OVERHEID	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
Er worden ambtenaren en bestuurder getraind op het gebied van weerbaarheid. Hiervoor faciliteren we zoveel mogelijk trainingen in Rucphen.	RIEC		
We actualiseren het Damoclesbeleid in samenwerking met het District. Hiervoor gebruiken we de meest recente jurisprudentie en voegen we de bevoegdheid van een spoedsluiting toe aan het beleid.	Afdeling Bestuur en Veiligheid en District de Markiezaten		
We organiseren trainingen, inspiratiesessies en innovatieve interne acties met de projectgroep ‘Betrouwbaar Rucphen’.	Gemeente Rucphen, Organisatiebreed		
We evalueren de uitvoering van het BIBOB-beleid en zetten in op het maken van uitgangspunten op het gebied van aanbestedingen.	Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling		
We maken laagdrempelige procesafspraken met het Sociaal domein over het delen van signalen van mogelijk zorgfraude.	Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling		
We ondersteunen de voortgang op het gebied van het tegengaan van identiteitsfraude.	Afdeling Gemeentewinkel		

Cybercrime

Cybercrime vormt een steeds grotere dreiging voor de samenleving. Deze vorm van criminaliteit heeft niet alleen directe gevolgen voor de slachtoffers, maar kan ook het maatschappelijk leven op grote schaal ontwrichten. Bedrijven, instellingen en inwoners die getroffen worden door cyberaanvallen ervaren vaak ernstige schade, zowel financieel als in hun vertrouwen in digitale systemen.

In een tijd waarin steeds meer diensten en communicatie via internet verlopen, is het van cruciaal belang om de weerbaarheid tegen cybercriminaliteit te versterken. De gemeente Rucphen blijft investeren in preventie en bewustwording, en werkt samen met partners om de digitale veiligheid te waarborgen. Zo beschermen we niet alleen onze inwoners, maar zorgen we ook voor een veerkrachtige digitale infrastructuur die de basis vormt voor de toekomst van onze samenleving.

ACTIES CYBERCRIMINALITEIT	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We organiseren voor zowel jeugd als senioren een bezoek aan de Risk Factory. In dit belevingscentrum worden deze doelgroepen bewust van de gevaren van de online wereld en leren ze hoe ze zich hiertegen kunnen wapenen.	District de Markiezen en het RIEC		
We organiseren een themamoment over Cybercriminaliteit voor inwoners, maar ook specifiek voor de buurtpreventie en ondernemers.	District de Markiezen		
In oktober 2026 organiseren we een bewustwordingscampagne voor inwoners over Cybercriminaliteit.	District de Markiezen		

Integrale aanpak georganiseerde criminaliteit

Hoewel het aantal geregistreerde misdrijven in de gemeente Rucphen relatief laag is, blijven we alert op signalen van georganiseerde criminaliteit en overlast. Deze aanpak vraagt om nauwe samenwerking. Daarom blijven we actief deelnemen aan regionale overleggen, waar we zowel operationeel als beleidsmatig afstemmen met onze partners. Deze samenwerking versterkt het regionale veiligheidsnetwerk en is essentieel om georganiseerde criminaliteit effectief tegen te gaan. Vanaf 2026 levert ook de Bestuurlijk Uitvoeringsspecialist, die sinds 2025 tijdelijk in het district actief is, een waardevolle bijdrage. Hij verhoogt de actiegerichtheid door het organiseren van actiedagen en het trainen van toezichthouders en Boa's, waardoor onze operationele slagkracht en expertise verder toenemen.

We maken, waar dat mogelijk is, gebruik van de beschikbare bestuursrechtelijke maatregelen zoals het sluiten van panden, inzet van cameratoezicht en het opleggen van gebieds- en huisverboden. Door de voedingsbodem voor criminaliteit weg te nemen, gelegenhedsstructuren te doorbreken en barrières op te werpen, maken we het criminelen moeilijker om ongezien te opereren. Bedrijfventerreinen, recreatieparken en het buitengebied vragen hierbij bijzondere aandacht vanwege de verhoogde risico's. Waar signalen daartoe aanleiding geven of wanneer specifieke typen bedrijven zich concentreren, voeren we extra toezicht en controles uit. Zo versterken we de weerbaarheid van deze gebieden en zorgen we ervoor dat we niet alleen reageren op criminaliteit, maar deze ook actief voorkomen.

ACTIES INTEGRALE AANPAK GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We werken met 20 overheden en partners samen tegen verborgen georganiseerde criminaliteit in het buitengebied met het project 'Brabant op de Radar. Met een communicatieaanpak kunnen mensen signalen van illegale praktijken herkennen en melden.	Provincie Noord-Brabant, RIEC, Politie, Gemeente Tilburg, Gemeente Eindhoven en Gemeente Bladel		
We voeren op minimaal 7 dagen een uitgebreide integrale controle uit op kwetsbare branches en locaties waarbij er per dag meerdere bedrijven of opslaglocaties gecontroleerd worden.	Politie, Belastingdienst, Douane, Omgevingsdienst en de NLA		
We organiseren een bijeenkomst voor inwoners en ondernemers gericht op bewustwording over criminaliteit. Deze bijeenkomst is een vervolg van de bijeenkomst in 2024.	Politie en PVO		
We zetten de samenwerking van de Bestuurlijk Uitvoeringsspecialist (BUS) voort. In deze samenwerking richten we ons op de uitvoering van integrale controles en het trainen van Boa's en toezichthouders op het gebied van de aanpak van ondermijning.	Afdeling Bestuur en Veiligheid en BUS		

Week van de veiligheid

In oktober 2026 vindt de Week van de Veiligheid opnieuw plaats. Net als voorgaande jaren zal de gemeente Rucphen een vitrine inrichten om de bewustwording rond veiligheid te vergroten en belangrijke thema's te belichten.

ACTIES WEEK VAN DE VEILIGHEID	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We gaan in de week van de veiligheid verschillende veiligheidsthema's uitlichten en acties organiseren om het bewustzijn rondom veiligheid te vergroten.	Afdeling Bestuur en Veiligheid		

Zorg en Veiligheid

Dit hoofdstuk is opgemaakt uit een combinatie van de programmabegrotingen Veiligheid en Sociaal domein. De samenwerking tussen Zorg en Veiligheid is essentieel in het voorkomen en verminderen van overlast en onveilige situaties. Beide domeinen zijn voor aan de ene kant de helpende hand en aan de andere kant een aanpak. Door een integrale aanpak, waarbij ketenpartners effectief samenwerken en zowel zorg, preventie als repressie op maat wordt ingezet. Het is essentieel dat onze inwoners en ondernemers zich veilig voelen in hun dagelijkse woon- en werkomgeving: in de ideale situatie zonder bedreigingen, intimidatie of overlast van de omgeving. In de acties die in dit plan beschreven staan heeft Team Veiligheid de regie.

Als gemeente hebben we de taak en de wens om complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken op het snijvlak van beide domeinen zo snel en daadkrachtig mogelijk op te pakken. Door de samenwerking tussen het sociale domein en het veiligheidsdomein te versterken, kunnen we de aanpak van thema's zoals overlast van personen met onbegrepen gedrag, woonoverlast, zorgmijders en jeugdcriminaliteit optimaliseren. We richten ons hierbij zowel op groepen als op individuele gevallen.

Om kwetsbare inwoners te beschermen, grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en de samenwerking te verbeteren, is het cruciaal om sterke verbindingen te blijven creëren en onderhouden tussen gemeenten en zorg- en veiligheidsinstellingen. In 2026 blijven we intensief samenwerken met partners zoals de gemeenten uit het District de Markiezaten, het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, OGGZ, GGD, GGZ, politie, Openbaar Ministerie, woningbouwverenigingen, Buurtbemiddeling, Werkplein en andere maatschappelijke organisaties. Zo kunnen we gericht inspelen op de complexe vraagstukken rondom jeugdoverlast, zorgmijders en criminelen met onbegrepen gedrag.

Samenwerken zorg en veiligheid

In 2023 zijn we begonnen met het vernieuwen van onze integrale samenwerking tussen de domeinen Maatschappelijke Ontwikkeling en Bestuur en Veiligheid. Dit heeft ervoor gezorgd dat we in ad-hoc situaties, bij veranderende wet- en regelgeving, en bij complexe casussen beter op elkaar kunnen afstemmen en precies weten wat we van elkaar nodig hebben. In samenwerking met zorg- en veiligheidsinstanties streven we er naar dat niemand tussen wal en schip valt. Hoewel we al flinke vooruitgang hebben geboekt, blijven er nog stappen te zetten. In 2024 en 2025 hebben we dit proces verder geïntensiveerd, en in 2026 gaan we hiermee door, met als doel nog eerder in te grijpen en efficiënter en effectiever te werken in het belang van de inwoner.

Tot slot richten we ons in 2026 op het versterken van preventieve maatregelen voor zowel jeugd als ouderen, zodat we nog eerder kunnen ingrijpen en problemen voorkomen.

ACTIES SAMENWERKEN ZORG EN VEILIGHEID	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We continueren de inzet van OGGZ en procesregie als het gaat om fenomenen, meldingen en casuïstiek in het zorg- en veiligheidshuis (ZVH). Samenvoegen met eerdere	Politie, ZVH, OGGZ, OM, Reclassering, VT, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Afdeling Bestuur en Veiligheid en de GGZ		
We continueren het lokaal zorg- en veiligheidsoverleg met de betrokken ketenpartners.	Politie, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Afdeling Bestuur en Veiligheid en Thuisvester		
We continueren het lokaal overleg extreme overlastgevers met de betrokken ketenpartners.	Politie, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Afdeling Bestuur en Veiligheid, OGGZ en Thuisvester		

Huisvesting kwetsbare personen

In 2026 zetten we de zoektocht voort naar alternatieve woonvormen voor kwetsbare personen of mensen met onbegrepen gedrag die anders tussen wal en schip dreigen te raken. We richten ons op het creëren van tijdelijke doorstroomlocaties en/of eindlocaties, waarmee we maatwerk kunnen leveren voor deze kwetsbare groep. Het doel is om hen, afhankelijk van hun situatie, uiteindelijk door te plaatsen naar een geschikte en duurzame woonplek. Deze aanpak helpt niet alleen om overlast te verminderen, maar biedt ook de nodige zorg en ondersteuning, zodat de betrokkenen kunnen stabiliseren en zich verder kunnen ontwikkelen in een passend woon- en leefklimaat.

ACTIES HUISVESTING KWETSBARE PERSONEN	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
De Pilot PB Singel gaat starten voor de huisvesting van kwetsbare personen. Deze pilot wordt structureel geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.	Politie, Afdeling Bestuur en Veiligheid, Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling en Thuisvester		
Er wordt onderzocht wat nog meer mogelijke geschikte lokale locaties kunnen zijn voor kwetsbare personen en personen met onbegrepen gedrag.	Thuisvester		
Er wordt op grotere districtelijke schaal een onderzoek uitgevoerd van locaties voor 'Skaeve Huse'. Dit onderzoek wordt gecoördineerd door Bergen op Zoom en wij hebben hier een voortrekkersrol in.	District de Markiezaten, Thuisvester en het ZVH		

Radicalisering en Polarisation

In 2026 blijven we de bewustwording rondom radicalisering en polarisation zowel intern als extern vergroten. Intern bieden we trainingen aan voor verschillende afdelingen, met ondersteuning vanuit het Regionaal Operatiecentrum Radicalisering (ROR). Dit stelt onze medewerkers in staat om signalen van radicalisering beter te herkennen en hier effectief op in te spelen en te zorgen dat deze signalen bij de aandachtsfunctionaris Radicalisering komen. Extern zetten we diverse communicatiekanalen in om ook de bredere gemeenschap bewust te maken van de risico's van polarisation en radicalisering, en hen te informeren over hoe zij hiermee om kunnen gaan. Deze gezamenlijke aanpak draagt bij aan een veilige en inclusieve samenleving, waarin we sneller kunnen reageren op signalen en negatieve ontwikkelingen kunnen voorkomen.

ACTIES RADICALISERING EN POLARISATIE	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We zetten in op Monitoroverleggen Radicalisering en Polarisation voor trainingen, fenomenen en het doorontwikkelen van het overleg door veranderende wet- en regelgeving.	ZVH		
We continueren het casuïstiekoverleg radicalisering en polarisation en sluiten actief aan bij signalen op dit thema.	ZVH		

Jeugd

Jeugd en veiligheid zijn nauw met elkaar verbonden. Onze ambitie is een veilig woon- en leefklimaat te creëren, waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen en opgroeien. Bij het proces van opgroeien hoort niet alleen het ontdekken van de wereld, maar ook het verkennen van grenzen, die soms overschreden kunnen worden. Het is echter net zo belangrijk dat jongeren opgroeien in een omgeving die hen veiligheid en geborgenheid biedt.

Wanneer jongeren niet in een veilige omgeving kunnen opgroeien of wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, werken we intensief samen met professionals binnen de kaders van Jeugd en Veiligheid. Ons doel is jongeren te voorzien van de ondersteuning en veilige omgeving die ze nodig hebben om zich positief te ontwikkelen. In 2024 zijn we begonnen met het onderzoeken van extra preventieve maatregelen, en in 2025 is deze lijn doorgezet. In 2026 zullen we verdere stappen zetten om de veiligheid en het welzijn van onze jeugd te waarborgen, met een focus op preventie en vroegtijdige interventie. De samenwerking met de scholen speelt hier een grote rol in.

Daarnaast richten we ons op het terugdringen van jeugdoverlast.

Jeugdgroepen zijn minder zichtbaar en bewegen zich steeds vaker in kleine groepen, zowel fysiek als op sociale media. Deze ontwikkeling vraagt om een integrale aanpak van gemeente, politie, Openbaar Ministerie en andere partners. De aanpak met het 7-stappenmodel biedt een effectief kader voor het signaleren, delen van informatie en aanpakken van jeugdgroepen. We werken momenteel met dit model en blijven het verder ontwikkelen op basis van praktijkervaringen.

Daarnaast optimaliseren we het jeugd- en veiligheidsoverleg, waarbij we meer focus leggen op casuïstiek en fenomenen. Het overleg krijgt een nieuwe invulling, met meer aandacht voor een persoonsgerichte aanpak (PGA) om jeugdgroepen gericht en effectief aan te pakken. Daarnaast zullen scholen vanaf 2026 de mogelijkheid krijgen om kort aan te sluiten indien zij fenomenen of casuïstiek willen bespreken.

ACTIES JEUGD	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We gaan de samenwerking met het jongerenwerk verder intensiveren en daarnaast zal het gebruik van de jeugdhonken verder gestimuleerd worden.	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling		
Er wordt meer ingezet op de samenwerking, informatiedeling en het doorontwikkelen van het Jeugd en Veiligheidsoverleg.	Politie, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Afdeling Bestuur en Veiligheid en Halt		
Er worden bewustwordingsacties georganiseerd voor jeugdigen over de gevaren van ondermijning.	Politie, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en Afdeling Bestuur en Veiligheid		
Er wordt voorlichting gegeven over verschillende onderwerpen zoals Sexting, online pesten, (online) criminaliteit en identiteitsfraude.	Politie, Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en Afdeling Bestuur en Veiligheid		
We zetten in op een projectmatige aanwijzing Halt voor Boa's. Hiermee kunnen Boa's jeugdigen voor meerdere feiten naar Halt verwijzen.	Afdeling Bestuur en Veiligheid, Politie, OM en Halt		
We geven alle groepen 7 en 8 van de basisscholen de mogelijkheid om naar de Risk Factory te gaan.	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling		

Mensenhandel

We zetten in op de bewustwording van signalen van mensenhandel omdat vroegtijdige herkenning essentieel is om slachtoffers te beschermen en daders aan te pakken. Mensenhandel blijft vaak verborgen en wordt niet snel herkend. Door inwoners, professionals en ondernemers te informeren en trainen over kenmerken zoals dwang, uitbuiting en onverklaarbaar gedrag, vergroten we de kans dat signalen tijdig worden gemeld. Bewustwording creëert een alert netwerk van ogen en oren in de samenleving. Zo bouwen we samen aan een veilige omgeving.

ACTIES MENSENHANDEL	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We organiseren verschillende Awareness bijeenkomsten voor interne collega's over mensenhandel en de signalerende rol die zij daarin hebben.	Organisatiebreed en het RIEC		
Er worden prostitutiecontroles georganiseerd om uitbuitingssituaties aan te pakken.	BUS en Afdeling Bestuur en Veiligheid		
Er worden controles georganiseerd om mogelijk misstanden op het gebied van arbeidsuitbuiting aan te pakken.	NLA en Afdeling Bestuur en Veiligheid		
We continueren de inzet van twee aandachtsfunctionarissen mensenhandel binnen de gemeente. Zij brengen dit onderwerp regelmatig onder aandacht, verzamelen signalen van (mogelijke) mensenhandel en zorgen voor een passende vervolgstap.	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en Afdeling Bestuur en Veiligheid		

Ex-gedetineerden

In 2026 blijven we in samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen werken aan de succesvolle terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving. Dit doen we onder andere door uitvoering te geven aan de Wet Bijzondere Informatie Justitiabelen (BIJ) en nazorg na detentie, met als doel te voorkomen dat betrokkenen terugvallen in oude gewoonten.

Deze aanpak is gebaseerd op vier pijlers: inkomen, dagbesteding, onderdak en, indien nodig, zorg. Via BIJ ontvangt de burgemeester informatie over de terugkeer van gedetineerden, inclusief het gepleegde delict. Dit stelt ons in staat om te beoordelen of er risico's zijn voor de openbare orde of maatschappelijke rust.

Daarnaast heeft de burgemeester, als voorzitter van de Raad van Bestuur van het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen, het ambassadeurschap van ex-gedetineerden. Dit onderstreept de extra aandacht die we besteden aan de begeleiding en integratie van ex-gedetineerden in onze samenleving, om zo een stabiele en veilige terugkeer te waarborgen.

ACTIES EX-GEDETINEERDEN	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We continueren de integrale samenwerking rondom een persoon tijdens en na de de detentieperiode.	Politie, OM, ZVH en Reclassering		

Veilige buurt

Het is onze prioriteit dat inwoners en ondernemers zich veilig en prettig voelen in hun buurt. De programmabegroting stelt dat blijven investeren in het veiligheidsgevoel door onder andere zichtbaar en aanspreekbaar aanwezig te zijn. We zetten gerichte preventie-acties in om woninginbraken, overvallen en straatroven te voorkomen. Daarnaast blijven we buurtpreventie-initiatieven en WhatsApp-groepen ondersteunen, zodat bewoners elkaar actief kunnen helpen bij het vergroten van de veiligheid. Buurtbemiddeling krijgt ook meer aandacht, zodat conflicten op een laagdrempelige en constructieve manier opgelost kunnen worden.

Verder vergroten we de bewustwording rondom brandveiligheid door middel van voorlichting en preventieve maatregelen. Bij middelgrote en grote evenementen zorgen we voor een gedegen en integrale voorbereiding om de zorg en veiligheid van het publiek te waarborgen. Verkeersveiligheid blijft een speerpunt, waarbij we blijven werken aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en het beperken van verkeersoverlast, vooral in woonwijken en op drukke routes.

Ten slotte bieden we meldpunten aan, zodat inwoners eenvoudig veiligheidskwesties en overlast kunnen rapporteren. Dit stelt ons in staat snel en effectief te reageren op signalen uit de gemeenschap, wat bijdraagt aan een veilige, goed georganiseerde en leefbare omgeving voor iedereen.

Leefbaarheid

Leefbaarheid gaat over de mate waarin een buurt, wijk, dorp of ander gebied aantrekkelijk en geschikt is om te wonen of werken. Het is een breed begrip dat sterk afhankelijk is van de gevoelens van de bewoners, vooral rondom veiligheid. In 2026 blijven we ons inzetten om de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in onze wijken en dorpen te vergroten. We doen dit zoveel mogelijk integraal en op basis van actuele informatie. Wanneer we signaleren dat het veiligheidsgevoel in een bepaalde wijk laag is, zullen we hier extra zichtbaar aanwezig zijn om het vertrouwen en de veiligheid te versterken.

In 2022 is de meldapplicatie Fixi geïntroduceerd, en in 2024 en 2025 hebben we gewerkt aan het vergroten van de bekendheid ervan. We blijven in 2026 deze inspanningen voortzetten, zodat meldingen via het juiste kanaal binnenkomen.

We blijven de samenwerking tussen de gemeente, zorgpartners, politie en woningcorporaties bevorderen, zodat we proactief kunnen handelen tegen zorgachterstand, overlast en onveilige situaties en adviseren we bij evenementen. We blijven verkeersonveilige situaties en verkeersoverlast melden bij de werkgroep verkeer om structurele oplossingen te vinden.

ACTIES LEERBAARHEID	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We gaan meer wijkgericht werken en inzetten op het buitengebied. De Boa's krijgen ieder een eigen kern toegewezen.	Afdeling Bestuur en Veiligheid		
Er is een actieve discriminatievoorziening waar mensen die zich gediscrimineerd voelen zich kunnen melden met klachten.	Afdeling Bestuur en Veiligheid		
Er is een actieve voorziening waar huurders melding kunnen maken over ongewenst verhuurbedrag.	Afdeling Bestuur en Veiligheid		
We organiseren informatieavonden voor omwonenden en direct betrokkenen van Camping de Witte Plas.	Afdeling Bestuur en Veiligheid		
We adviseren bij risicovolle evenementen over de veiligheidssituatie en de eventueel te nemen maatregelen in afstemming de betrokken ketenpartners.	Afdeling Bestuur en Veiligheid, politie en VRMWB		

Buurtbemiddeling

Burenruzies komen overal voor. Een onschuldige burenruzie kan dusdanig uit de hand lopen, waardoor dit invloed kan hebben op het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Buurtbemiddeling is een laagdrempelige voorziening die burens en buurtgenoten helpt hun conflicten met elkaar op te lossen door het inzetten van vrijwillige buurtbemiddelaars. De bemiddeling wordt gedaan door getrainde, onafhankelijke vrijwilligers met als doel het conflict op te lossen voordat het escaleert.

De gemeente Rucphen ondersteunt het initiatief Buurtbemiddeling in samenwerking met Thuisvester. Buurtbemiddeling wordt als heel positief ervaren. De bekendheid van de Buurtbemiddeling wordt ook steeds groter en er wordt steeds meer casuïstiek opgepakt.

In het jaar 2026 zijn er 37 casussen behandeld door Buurtbemiddeling. Deze zijn aangemeld door de wijkagenten, gemeentelijke Boa's, Thuisvester of de personen zelf. In 2026 blijft de focus liggen op de bekendheid van Buurtbemiddeling en het aandragen van casussen om escalatie te voorkomen.

ACTIES BUURTBEMIDDELING	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
Wij organiseren structurele overleg, evaluatie- en afstemmingsmomenten over casussen, trends en verbeterpunten.	Thuisvester, Politie en Buurtbemiddeling		
Wij vergroten de bekendheid van buurtbemiddeling door een jaarlijkse communicatieactie. Hiermee informeren we inwoners over het bestaan en de voordelen van inzetten van Buurtbemiddeling.	Afdeling Bestuur en Veiligheid en Buurtbemiddeling		

Buurtpreventie

Om de buurten, wijken en dorpen veilig te houden, faciliteert en ondersteunt de gemeente Buurtpreventieteams die door inwoners zijn geïnitieerd. De gemeente werkt hierbij samen met ketenpartners zoals de politie en Thuisvester. De Buurtpreventie-initiatieven en de bijbehorende WhatsApp-groepen worden in stand gehouden en ondersteund.

Uit de Veiligheidsmonitor 2023 blijkt dat Buurtpreventie een bekende voorziening is: 1 op de 3 inwoners geeft aan dat WhatsApp-buurtpreventie in de buurt aanwezig is. Ruim 1 op de 5 (22,5%) van de inwoners neemt hieraan deel.

ACTIES BUURTPREVENTIE	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We versterken de verbinding doordat er regelmatig Boa's een ronde meelopen en aansluiten bij lokale overleggen.	Bestuur en Veiligheid en buurtpreventie	✓	
We organiseren verschillende gezamenlijke acties zoals een thema-avond, controleactie of een flyeractie.	Bestuur en Veiligheid en Buurtpreventie	✓	
We stemmen regelmatig af met de buurtpreventieteams over knelpunten, actuele veiligheidsthema's en behoefte aan ondersteuning. Er worden overleggen georganiseerd voor alle coördinatoren om kennis te delen en gezamenlijke acties af te stemmen.	Bestuur en Veiligheid en Buurtpreventie	✓	
We ondersteunen de buurtpreventie financieel voor relevante trainingen, materialen en communicatiecampagnes.	Bestuur en Veiligheid en Buurtpreventie	✓	

Risico's & omgeving

Risico's horen erbij. Iedereen loopt risico's (thuis, op straat, op het werk, in de vrije tijd). Sommige risico's worden uit vrije wil en bewust aangegaan. Op risico's die van buitenaf (extern) bedreigend zijn, bestaat minder invloed: denk aan incidenten met gevaarlijke stoffen of aan overstromingen. Dan moeten inwoners erop kunnen vertrouwen dat de overheid maatregelen treft of heeft getroffen om deze incidenten te voorkomen of de gevolgen te beperken en/of te bestrijden.

In lijn met de programmabegroting investeren we in het vergroten van de weerbaarheid. Dit is een belangrijke ontwikkeling. We zorgen ervoor dat bewoners en ondernemers beter geïnformeerd worden over wat zij zelf en samen kunnen doen. Denk aan het klaar hebben liggen van een vluchtplan of noodpakket voor de eerste 72 uur. Gezien de actuele ontwikkelingen en het risico op het uitvallen van nutsvoorzieningen is achteroverleunen geen optie meer. De veerkracht en weerbaarheid moet vergroot worden. Daarvoor versterken we de informatieverstrekking en gaan we actief in gesprek met doelgroepen.

ACTIES RISICO'S EN OMGEVING	BETROKKEN AFDELINGEN EN KETENPARTNERS	PREVENTIEF	REPRESSIEF
We nemen deel in de gemeenschappelijk regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB). De VRMWB behartigt ons belang op de terreinen van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding, crisisbeheersing en het voorzien van een gemeenschappelijke meldkamer.	VRMWB		
We stellen een natuurbrandbeheersplan met bijbehorend uitvoeringsplan op in samenwerking met VRMWB, natuurbeheerders, terreinbeheerders en andere gebruikers in de bossen.	VRMWB, Natuurmonumenten, natuurbeheerders, terreinbeheerder en andere gebruikers van bossen		
We investeren in de weerbaarheid van onze inwoners bij langdurige verstoringen. We voeren (publieks-)campagnes uit en organiseren sessies in het kader van weerbaarheid.	VRMWB, inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen		
We blijven investeren in onze gemeentelijke crisisorganisatie door in samenwerking met de VRMWB de interne collega's opleidingen, trainingen en oefeningen aan te bieden in het kader van bevolkingszorg.	VRMWB en gemeentebreed interne collega's		
We vervangen het districtelijke voertuig van de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz) en verdelen de kosten binnen het district de Markiezaten.	District de Markiezaten		
We organiseren een brede veiligheidsdag op 24 oktober 2026.	VRMWB, Politie, Defensie en Buurtpreventie		

AFKORTINGEN EN BEGRIPPENLIJST	
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
OM	Openbaar Ministerie
ZVH	Zorg- en Veiligheidshuis
NLA	Nederlandse Arbeidsinspectie
BUS	Bestuurlijk Uitvoeringsspecialist - Specifiek voor het district de Markiezen is er een zogeheten BUS die zorgt voor verbinding van de aanpak van ondermijning in het District en daarnaast Boa's traint en integrale controles uitvoert.
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
VT	Veilig Thuis
PVO	Platform Veilig Ondernemen

